

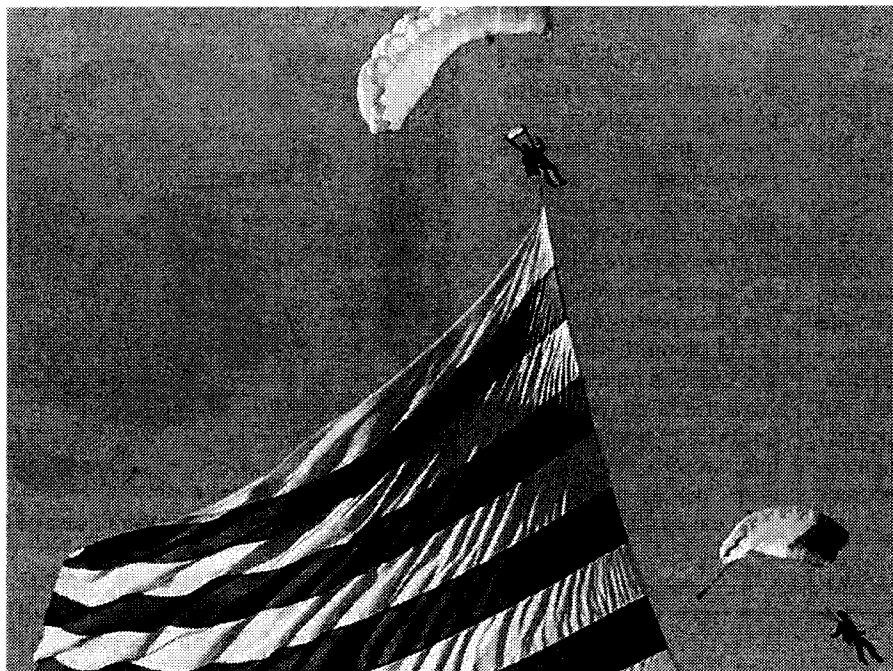
L'Estatut del segle XXI

Els drets històrics no s'adapten a la Catalunya moderna, a la nova Espanya, a la nova Europa. No proposo oblidar ni prescindir del passat: al contrari, cal ser fidels a l'esperit d'autogovern, però hem de mirar més enllà

Catalunya té al davant una oportunitat única. Després de 26 anys de l'aprovació de l'Estatut vigent (1979) les forces polítiques catalanes, amb el president de la Generalitat al davant, al costat del Parlament, poden decidir unes noves regles del joc per a la Catalunya d'avui i del demà, la dels set milions i la dels vuit milions. Ha de ser l'Estatut de tots i totes, del pacte endins i el pacte amb l'Estat, i la carta de presentació a Europa i al món, amb l'ambició i la confiança com a ruta. La via catalana, la del diàleg, és l'únic camí per al nou estatut. L'escenari actual no té el soroll de fons del llarg franquisme. No hi ha dues Catalunyes. No perilla la democràcia. El passat ja no pesa com abans.

Estem construint la història: els segles XVIII (1714), XIX i XX han teixit el present però no poden ser ja el referent del futur. Els drets històrics no s'adapten a la Catalunya moderna, a la nova Espanya, a la nova Europa. No proposo oblidar ni prescindir del passat: al contrari, cal ser fidels a l'esperit d'autogovern, però hem de mirar més enllà. Proposar, doncs, uns nous drets històrics, nascuts en democràcia, amb nous horitzons. Fer que Catalunya segueixi camins que no li són propis només faria que dividir i portar les reformes en via política morta. La via basca, de respecte als drets forals i del concert econòmic, no ha resolt la divisió interna d'Euskadi ni ha posat fi a la violència.

Al contrari que a Catalunya, que ha optat pel diàleg i ha tingut desenvolupament econòmic i social, i, sobretot, pau. Catalunya, un cop recuperat l'autogovern després de l'aprovació de la Constitució (1978) i l'Estatut, ha confirmat la seva voluntat d'exercir el poder polític des de

Descens d'una senyera gegant en parapent a Castelló d'Empúries. / LLUÍS SERRAT

la proximitat, assumint competències en sanitat, educació, serveis socials, seguretat... Durant 25 anys el país ha canviat molt, en població, en diversitat, i ara afirma que vol prendre més decisions i co-decidir amb el govern espanyol, també per estar present a Europa. Codecidir és l'essència dels estats federals; ser lliures, diferents i anar junts per tenir més possibilitats —com succeeix a Alemanya, als Estats Units, a Finlàndia, a Austràlia—, oferint i demanant al govern federal de l'Estat lleialtat institucional i un tracte just per poder fer front als reptes de país: millora de carreteres, tren, aeroport, ports i millores socials en vista dels grans canvis en poblacions, en habitatge, educació, ocupació, salut, serveis socials, se-

guretat, justícia. Si l'Estatut és aprovat al Parlament per la majoria necessària, el president Zapatero s'ha compromès a impulsar-ne l'aprovació al Congrés. Estem en el millor escenari polític possible, que es basa en el principi de confiança, obrint en el futur reformes constitucionals que s'adaptin al nou model d'Estat i la nova Europa.

Tenim la pilota a les nostres mans i no hem de buscar excuses a fora per no trobar un text estatutari de consens. L'Estatut ha de ser de totes les generacions de catalans: dels més grans, que van patir la guerra civil i saben que aquesta és la carta nascuda amb la pau i la democràcia i que no ha de blindar res com passava el 1978-79 per no donar ales

a nous cops d'Estat. Dels nascuts durant el franquisme i, sobretot, dels nascuts en democràcia, dels més joves, que interpreten el passat de manera diferent i pensen en futur. L'Estatut de les dones, per avançar cap a una democràcia paritària real. L'Estatut també de les persones amb diferències, amb relació a les seves opcions sexuals, a l'ètnia de què formen part i per a les persones amb discapacitat. L'Estatut dels empresaris, treballadors, emprenedors, moviments socials que volen més ambició per generar ocupació de qualitat i reclamar també estabilitat política i institucional. L'Estatut de les reformes socials, de l'educació, la cultura, la salut, l'habitatge, els serveis socials, i el respecte al paisatge i medi ambient. El nou acord estatutari obre la porta a un marc de finançament autònom, tot avançant cap al federalisme fiscal amb pactes entre comunitats autònomes per a la solidaritat interterritorial. Catalunya necessita més recursos financers per fer front a un model econòmic avançat i a les reformes socials.

Si no és així, la redistribució de les oportunitats Catalunya endins empitjoraria i l'aportació a l'economia espanyola i europea baixaria. Però Catalunya no és una illa en el món i per voluntat política i per necessitat vol contribuir que la resta de territoris dels pobles d'Espanya avanci, en el context europeu dels 25. Pensar que Catalunya pot decidir-ho tot és viure aliè a un món on les decisions són cada vegada més lluny i per això cal ser fort, saber que comptem i pactar aliances. Catalunya està decidint el seu futur, a través de l'Estatut de tots i totes, l'Estatut del segle XXI, fill de la democràcia i de la pau, amb la confiança d'un govern espanyol que ho avalarà. Ara és possible l'ambició i no la frustració.